

ПРЕДОБРАЗИ НА СВ. БОГОРОДИЦА В СТАРИЯ ЗАВЕТ

Свети апостол Павел, определяйки значението на Стария Завет, на историята на неговите лица и обреди, казва, че всичко това е служело като *сянка* или предобраз на новозаветните лица и събития. Самият наш Господ Иисус Христос е признавал значението на предобразите; Той Самият е прилагал старозаветните събития към новозаветните; Той например казал: *И както Моисей издигна змията в пустинята, тъй трябва да се издигне Син Човеческий* (Иоан. 3:14); и още: *както Иона беше в утробата китова три дни и три нощи, тъй и Син Човеческий ще бъде в сърцето на земята три дни и три нощи* (Мат. 12:40). Старозаветните предобрази са имали за свой предмет най-вече Спасителя на света – Господ Иисус Христос, към Когото се насочвали надеждите и очакванията на праведните мъже на древния свят. Но светата Православна Църква в Богослужебните канони и песнопения и светите Отци в своите творения намират между старозаветните указания и такива, които се отнасят към личността на приснодевствената Майка на Господа. “Внимателният читател ще открие в цялото боговдъхновено Писание въобще различни указания за Пречистата Дева Мария, пръснати навсякъде” – отбелязва свети Андрей Критски. И свети Иоан Дамаскин нарича Пресветата Дева “Богородица, предопределена в предвечния съвет по Божие предзнание, предсказана с предобрази в различни пророчески образи и думи и предвъзвестена от Светия Дух”.

Още в началото на светата Библия, в разказа на Моисей за сътворяването на света, светата Църква и богомъдрите Отци намират указание за Дева Мария – в първобитната девствена **земя**. Тази земя, макар да не е била обработена от човешки ръце и напоена от дъжд, при все това сама произраснала удивително разнообразие от треви и дървета и от нея било създадено и тялото на човека. “Както първосъздаденият Адам – казва свети Иринеи Лионски – получи телесния си състав от чистата, още девствена земя, и бе образуван от Божията ръка, тоест от Словото Божие, така и при възплъщението на Бог-Слово се повтори същото; Бог-Слово, възстановяващ чрез Себе Си Адам, благоволи и да се роди подобно на възстановявания Адам, тъй като се роди от Мария, която бе Девица”. “Тази девица (тоест девствената земя) бе образ – според бележка на свети Иоан Златоуст – на другата Дева: както от тази земя, без да е приела семена, израсна раят, така и Тя безмъжно ни роди Христа”. В Акатиста Пресветата Дева е наречена “родила божествен клас, като нива неорана явно, от която поникна Градинарят на нашия живот, нива, която ражда многоплодие от щедрости”.

Раят – първоначалното жилище на човека – бил прекрасна градина, украсена с *дървеса, хубави наглед и добри за ядене* (Бит. 2:9). Пресветата Дева, като “одушевен рай”, показвала в себе си чудни плодове от добродетели; Тя е “същински прекрасен рай от тайни цветове (тоест добродетели)”. Посред рая било насадено дървото на живота; и Пресветата Дева имала в себе си Господа: “Рай от тайни си Ти, Богородице, в който израсна Христос”.

Първата жена **Ева**, иносказателно наречена *майка на всички живеещи* (Бит. 3:20) – казва свети Епифаний, – е била предобраз на Пресвета Дева Мария. Ева е наречена *майка на всички живеещи* едва тогава, когато чула: *Пръст си и в пръст ще се върнеш*, тоест след извършването на греха. Удивително е, че това славно име ѝ е дадено след падението. Ако вземем под внимание външното и подлежащото на сетивата, ще видим, че от тази Ева е

произлязъл на земята целият човешки род; докато чрез Дева Мария бе въведен в света самият живот; Тя ражда Живота и става майка на живеещите... Ева стана причина за смъртта на човешкия род – чрез нея смъртта влезе във вселената; Мария донесе живот – чрез Нея ни е подаден самият живот”. Както Ева получи живота си направо от Божиите ръце, така и Пресветата Дева е дарена от Самия Бог на родителите ѝ. След сътворението Ева бе въведена в рай, Пресвета Богородица бе въведена в храма Господен. Впрочем, различни черти от живота на Ева са предизобразявали *по противоположност* Пресветата Дева. “Както прамайката Ева бе създадена от реброто на Адам – казва свети Иоан Дамаскин, – така и Пресветата Дева роди новия Адам, макар и по закона на износването в утробата, но по-високо от естественото раждане; защото Той се ражда от Жена без баща, както и от Отец без майка”. “Както Ева – отбелязва свети Иринеи – бе съблазнена от думите на дявола да се отдалечи от Бога след престъпване на волята Му, така Дева Мария бе известена от ангелското слово да приеме Бога при покоряване на волята Му. Както онази бе съблазнена да се отдалечи от Бога, така тази бе убедена да се покорява на Бога”. Чрез греха на Ева смъртта бе въведена в света и човекът бе изгонен от рая; обратно, чрез Пресвета Дева Мария животът бе въведен в света и на хората бе дарено вечно блаженство. “Чрез недъга на непослушанието Ева всели клетвата – пее светата Църква, – а Ти, Богородице Дево, израсналото в утробата Ти донесе на света благословение”. И в друга песен: “С плода Ева ми донесе умъртвяване; а Ти, Пречиста, като роди ипостасния Живот, веднага поправи (случилото се)”. “Нашият род излезе от Едем заради прародителката Ева; а бе призван чрез Теб, родилата ни новия Адам – Христа”. Свети Иринеи изказва следната мисъл: “Веригите на Евиното непослушание бяха разкъсани от послушанието на Мария; това, което Ева завърза чрез неверието си, Дева Мария развърза чрез вярата си”. “Ева повярва на змията, Мария повярва на Гавриил – казва Тертулиан. – Каквото онази съгреши поради доверието си, това тази заличи чрез вярата”. “Жена – казва свети Григорий Нисски – защити жена; първата (тоест Ева) поправи пътя пред греха, а тази (тоест Мария) послужи за явяването на правдата; онази последва съвета на змията, тази представи Унищожителя на змията и роди Подателя на светлината”. Противоположността между двете проличава най-ясно от думите, казани на едната и на другата. На Ева е казано: *С болки ще раждаш деца*, а на Дева Мария е възвестено: *Радвай се, благодатна!*. На Ева е казано: *Към мъжа си ще тегнеш*, а на Дева Мария: *Господ е с Тебе!*.

Ковчегът, в който патриарх Ной се спасил от водите на световния потоп, предизобразявал Пресветата Дева. “Радвай се, ковчеже, Богоустроено жилище – възкликва към Нея свети Иоан Дамаскин – управителко на новосъздадения свят, от която произхожда Христос, новият Ной, напълващ горния свят с нетление”. Ноевият ковчег бил строен сто години (както говорят преданията, записани в древните книги); и човешкият род се подготвял дълго за приемането на Спасителя и за раждането на Дева Мария. Ковчегът бил построен от негниещи дървета; Пресвета Богородица остана



Винагиदेва. В ковчега Ной и децата му се спасиха от потоп; чрез Мария всички послушни спрямо гласа на Божията благодат се спасяват от вечна гибел. От Ной, излязъл от ковчег, се насели следпотопният свят; от Христа, родил се от Пресветата Дева, водят началото си чедата

на Новия Завет.

Намиращият се в ковчега Ной разбрал за края на световния потоп, когато пуснатата от него преди това гълъбица долетяла с маслинова клонка; а пуснатата за трети път, повече не се върнала. Тази гълъбица предизобразявала Пресветата Дева. “Гълъбице – обръща се към Нея светата Църква, – Която си родила Милостивия”. Чрез раждането на Милостивия Тя действително възвестила края на Божия гняв и съвършен мир на земята. “Радвай се Ти, Която спаси света от греховния потоп!”.

Както Исаак бил предобраз на Господ Иисус Христос, така и раждането му от **Сарра** служело като образ на раждането на обещания Месия от Дева Мария. “Сарра, като роди Исаак, предобраз на Иисус, каза: “Радост ми стори Господ”; още повече се радвай Ти, всевъзпявана Майко Дево, Която роди Онзи, на Когото Исаак бе предобраз, и остана девствена”. “Раждането на Исаак заличи позора на безчадието за Сарра и я възвеличи в слава, а родилото се от Теб Свято, Пречиста Дево и Майко, Ти донесе най-голяма слава”.



По пътя към Месопотамия, във Ветил, патриарх Иаков имал тайнствено видение, в което му била показана **стълба**, изправена на земята и достигаща с върха си небето (Бит. 28:12). Тази стълба изобразявала Пресветата Дева. “Радвай се – Ъй пее светата Църква, – висока лествице, която Иаков видя”. “С песни Те величаем, Богородице – мислена и одушевена стълба, по която слезе нашият Бог и чрез която и ние се възкачваме към небето”. И на други места светата Църква нарича Богородица “лествица, издигнала всички от земята чрез благодатта – небесна стълба, по която Бог слезе”. Господ – казва свети Иоан Дамаскин – “Си направи одушевена стълба, чиято основа опира земята, а върхът ѝ докосва самото небе и на нея се утвърждава Бог. Духовната стълба, тоест Девата, опира земята, защото Тя се роди на земята; главата ѝ докосвала небето, защото главата Ъй бе Бог и Отец”. Ангели се качват и слизат по стълбата, защото непрекъсващата молитвите Си Богородица нарежда на Ангелите и заедно с Нея те непрестанно помагат на хората. Качвайки се, те възнасят молитвите им, а слизайки, донасят

дарове от Бога.



Боговидецът Моисей видял предобраз на Божията Майка в къпината, която горела, но не изгаряла. Къпината, обхваната от огън, оставала невредима; така и Девата след раждането на Спасителя не изгубила девството Си. "Образът на чистото Ти раждане показва обхванатата от пламъци къпина неопалима". "Както къпината гореше, но не изгаряше, така и Ти Дева си родила и Дева си останала". Светият Отец Григорий Нисски казва: "Това, което там (тоест в Стария Завет) се предизобразявало от пламъка и къпината, с течение на времето ясно се открило в тайната на Девата; както там къпината гори и не изгаря, така и тук (тоест в Новия Завет) Девицата ражда светлина и остава нетленна". Поради тази причина светата Църква нарича Божията Майка "неопалима къпина", а християнското изкуство нерядко я изобразява заобиколена от огнено сияние. На тези икони още от древност им е присвоено наименованието Неопалима Къпина.

Евреите, изведени от Египет от всесилната Божия десница, били предвождани в странстването си към обетованата земя не толкова от Моисей, колкото от Бог. Той присъствал в **облачния стълб**, който им пазел сянка денем и ги осветявал нощем. Този стълб предизобразявал Пресветата Дева. Като ни показва телесно Христа - Слънцето на правдата - и като изля върху целия свят дъжда на Неговата благодат, Тя стана "всесветъл облак, непрестанно пази сянка на верните", "светоносен облак, в който Владиката на всички слезе и се въплъти заради нас". Като разпръсна мрака на неверието и като разпространи светлината на истинското Богопознание, Тя се яви като "огнен стълб, упътващ намиращите се в тъмнина", "въвеждащ човечеството в по-висок живот". Като "покрив над света, по-широк от облак", Тя покрива и защитава вярващите със Своето милосърдно застъпничество от всички беди и напасти. Ходатайствайки за всички Свои новозаветни чеда, Тя се старее да доведе всички в царството на Своя Син и Господ: "Богоблагодатна, наистина си се явила световиден облак, който предвожда новите хора към обетованата земя, и врата, водеща към живота". "Да не се отчайваме относно Божието милосърдие, - казва свети Димитрий Ростовски, - защото по пътя на нашия живот имаме премилостива Одигитрия (пътеводителка), милосърдна наставница, Пречистата Дева Богородица, дадена ни от Бога като стълба на израилтяните, водещ към обетованата земя. Защото Тя е огнеоблачен стълб, както Църквата говори за нея в акатиста. Не е веществен огън, а е божествен, тъй като просвещава онези, които пребивават в мрак, и упътва всички към божествен разум. **Облак е**, защото е носила Бога и излива върху нас дъжда

на Божията милост и благодат. **Стълб е**, защото крепи войнстващата земна Църква и я защитава от видими и невидими врагове”.

По-нататък, нека да кажем заедно със светата Църква: “Някога в **Червено море** бе нарисуван образ на неизкусобращната Невеста; там Моисей е разделител на водата, а тук Гавриил е служител на чудото; тогава Израил премина морето като по сухо, а сега Девата безсеменно роди Христа; след преминаването на Израил морето остана непроходимо, след раждането на Емануил Непорочната остана нетленна”. Червено море, след като пропусна израилтяните по сухото си дъно, събра водите си и потопа пълчищата на фараона, устремили се след Божия народ; и Пресветата Дева се нарича “море, потопило мисления фараон”. Чрез раждането на Господ Тя стана за сатаната и за цялата му сила море за погибел, а за вярващите в Христа, за тези истински израилтяни, странстващи към небесното отечество – море на спасение.

Странствайки към обетованата земя из безводната пустиня, евреите почувствали недостиг от вода. Моисей, по Божия воля, ударил с жезъла си по един **камък** на планината Хорив и оттам потекла вода в изобилно количество. Пресвета Богородица бе “камък, напоил жадуващите за живот”. “Познаваме Те като съкровище от премъдрост и благодат, изливаща вечнотечаш извор с разум” – пее светата Църква. От Пресветата Дева, чрез раждането от нея на Господ Иисус Христос, Когото свети апостол Павел разбира под хоривския камък (1 Кор. 10:4), потече водата на благодатта, можеща да утоли жаждата за вечен живот.

В Стария Завет място на особено Божие присъствие са били: отначало – **Моисеевата скиния**, после – **Соломоновия храм**. Тук Господ сякаш се заселвал между хората, приемал молитвите на Своя народ и давал откровения на избрани мъже. Веднага щом Моисеевата скиния и Соломоновият храм били осветени, Господнята слава ги изпълнила. Пресветата Дева, като одушевен Божий храм, се нарича “място на освещение на славата”, “просторно жилище на Словото”, “вместилище на невместимия Бог, преславно жилище на Живеещия върху серафими”.

Скинията и храмът служели като предобрази на Богородица Дева. “Изпълни се пророчеството на викация, защото казва: “Ще възстановя падналата скиния на свещения Давид”, предизобразила се в Теб, Чиста”. “Творецът на всичко намери само Теб, Приснодево Богородице, като чист и пренепорочен храм отвека” – пее светата Църква. “Владичице, Ти Която сред всички свети планини си била храм на Бога, както е рекъл по-рано пророкът, направи ме чист храм на Христа”. Богородица наистина е “Божествен сенник на Словото, надминал по чистота Ангелите”, в който “се всели Единственият непристъпен за херувимските същества и страшен за ангелските чинове и ни обнови”. Когато Соломоновият храм бил разрушен и богатствата му разграбени, на мястото му, след завръщането на евреите от вавилонския плен, бил построен втори храм. Макар този храм в много отношения да отстъпвал на първия, така че евреите не могли да сдържат сълзите си, когато го гледали, при все това вторият храм в действителност станал по-славен от Соломоновия, защото в него се явило одушевеното жилище на Божията слава.

Както скинията и храмът служели за предобраз на Божията Майка, така Я предизобразявали, според учението на светата Църква и на светите Отци, и различните свещени принадлежности на старозаветното богослужение. “Великият между пророците Моисей Те преднаписа като кивот и като трапеза, и като свещник, и като стомна (златен съд с мана), образно означавайки

въплъщението на Всевишния от Теб, Майко Дево". "Законът, Чиста, преславно Те предизобразяваше: скиния и Божествена стомна, чуден кивот, и катапетазма (завеса), и жезъл, неразрушим храм и Божия врата". "Радвай се, свещниче светъл, – пее светата Църква на Богородица, – радвай се, делво с мана; радвай се, жезъле Ааронов; радвай се, Божествена трапезо". "Дево, Твоето рождество наистина Те всели в Светая светих като светъл свещник на невестествената Светлина, като златна кадилница с Божествен въглен, като делва и жезъл, като написан от Бога скрижал, като свят ковчег, като трапеза на Словото на живота". Да разгледаме поотделно тези предобрази.

Най-важно място в скинията и в храма била **Светая светих**, където се намирал ковчегът на завета. Тя била достъпна само за първосвещеника, и то – само веднъж годишно – в деня на очистването, когато той влизал тук, за да поръси с жертвена кръв. Светая светих служела като образ на Божията Майка, вместила в себе си въплътеното Слово Божие. Но колкото жертвата, принесена на Бога от Господ, бе несравнено по-превъзходна от старозаветните жертви и колкото Сам Господ е по-високо от израилевите първосвещеници, толкова и Пресветата Дева е по-висока и по-превъзходна от Светая светих. "Радвай се, По-голяма от Светая светих".

В най-вътрешното отделение на скинията и на храма – Светая светих, се намирал ковчегът на завета – сандък, покрит със злато отвътре и отвън, който съдържал най-свещени предмети. Този кивот се уподобява на Божията Майка, която вместила в себе си не скрижалите на закона, а Самия Законодател. "Пречистата се показва като ковчег, позлатен от Божествения Дух, носещ не скрижалите на закона, а Христа Господа, Когото Законът и пророците от древност предвъзвестиха". Одушевеният Божий ковчег бил "позлатен от Духа", или иначе казано, Пресветата Дева била украсена с всички духовни дарове. И както до древния кивот било невъзможно да се докосне неосветена и дръзка ръка, така и новозаветният Божий кивот е защитен от Божията сила от всякакви подобни опити; "като одушевен Божий кивот, та никоя ръка на нечистите да не се докосне до Нея". Във втория храм нямало Божий кивот; вместо него в този храм скоро се появила Сама Пресветата Дева.

Ковчегът на завета отгоре бил покрит с *очистилице* (Изх. 25:17) – златен капак, над който разпростирали крилете си два харувима, изваяни също от злато. Това очистилице и било в Стария Завет мястото, където вездесъщият Бог проявявал особеното Си присъствие, откривал волята Си и приемал молитвите на Своя народ. Пресветата Дева, според учението на светата Църква, е "топло очистилице", "очистилице за света", "очистване на целия свят". Чрез Нея на земята дойде единородният Син Божий, за да оправдае пред Бога всички вярващи в Него – не само иудеи, но и езичници.

В ковчега на завета, по Божие повеление, за спомен на идните поколения, бил поставен чудесно покараният филиз и разцъфнал **Ааронов жезъл**. Този жезъл бил предобраз на Пресвета Дева Богородица. Тя произлязла от безплодни родители, подобно на това, както разцъфнал сухият жезъл: "Покарването на филиз от сухия жезъл посочило на Израила предизбирането на свещеник; и сега преславното раждане на Девата от безплодна по чуден начин показва светлото достойнство на родилите Я". "Покарала от Давидовия и Иесеевия корен, Ана сега започва да отглежда божествения жезъл, разцъфнал с тайнствен цвят – Христос, Твореца на всички". Още по-чудно от разцъфването на Аароновия жезъл било раждането на Господ от Пресветата Дева: "Разцъфна някога Аароновият жезъл, Чиста, който е

предобраз на Божественото рождество, че ще заченеш безсеменно и ще останеш неразтлена, и след раждането ще бъдеш девствена, като храниш Младенеца – Бога на всички”. Приснодевата наистина е “таен жезъл, разцъфнал с неувяхващ цвят”, и по своята чистота и непорочност сама е “неувяхващ цвят на нетлението”, “филиз от неувяхващ клон”.

Освен Аароновия жезъл, в ковчега на завета е имало “стомна”, или златен съд, пълен с мана, с онзи “небесен хляб”, с който Господ хранел израилевия народ в безплодната пустиня. Светата Църква вижда в тази стомна образ на Божията Майка: “Стомната с мана някога, Богородице, Те предизобрази; защото Ти носеше Христа, Който одъжди с манна на разума всички, които Те почитат”. “Радвай се, стомно, носеща мана, улаждаща чувствата на всички благочестиви”; “златокована стомно, от която изтече животворно миро за верните”. В този съд се вмести “маната на живота” – Христос, Който слезе от небето, хлябът на живота и безсмъртието, насищаш и улаждащ душите на верните.

Зад втората завеса на скиинята, според свидетелството на апостол Павел (Евр. 9:4) се намирала **златна кадилница** за кадене на тамян пред Господа. Нов образ на Пресветата Дева! “Била си златна кадилница, защото в утробата Ти се всели огън – Слово от Светия Дух”. “Радвай се, кадилнице, златни съсде – казва свети Йоан Дамаскин. – Ти носиш в себе си Божествен въглен и от Теб се разля благоухание на Духа, изгонващо от света зловонното тление”. Божественият въглен на тази кадилница е Сам Господ, както пее светата Църква: “въглен се появи – от девствената утроба изгря Слънце в мрака на заблудилите се”. Издигането на тамяна от кадилницата, според мисълта на Священото Писание, означава издигане на молитвата към Божия престол. И в това отношение Пресветата Дева е “благоуханно кадило”, “приятно кадило на молитва”, защото Тя е най-усърдната и надеждна наша Молитвеница и Застъпница пред Бога.

В светилището на скиинята и храма се намирал направен от злато свещник със седем кандилца, напълнени с чист елей и горящи постоянно. Пресвета Богородица е била седемсвещен свещник, украсен с всички дарове на Светия Дух. “Светозарният свещник Те предизобрази, приелата неизказано непристъпната Светлина, озаряваща всичко с разума Си”. “В древността пророкът Те предвидя, Отроковице, като седмосветъл свещник, носещ огъня на Богоразбирането, светещ на бедстващите в мрака на незнанието”. “Свещникът от закона Те предизобрази, Пречиста, Която роди Светлината, просветила всичко”. “Виждаме светата Дева като светоприемна свещ, явила се на тези, които живеят в мрак; защото, като запали невестествения огън, упътва всички към божествен разум”. “Радвай се – призовава свети Йоан Дамаскин Божията Майка, – радвай се, светилниче, златен и твърд съсде на девството; за фитил на този светилник служи благодатта на Духа, а за елей – свялото тяло, заимствано от чистата плът; оттук произхожда незалязващата светлина – Христос, Който осия с вечен живот намиращите се в тъмнина и сянка смъртна”.

В същото отделение на скиинята и на храма се намирала **трапезата**, направена от негниещо дърво и обкована със злато, върху която били слагани 12 хляба в жертва на Бога. “Радвай се, Божествена трапезо – пее светата Църква на Пречистата Дева, – като трапезата носиш таен хляб, от който, като ядем, никога няма да огладнеем, Всевъзпявана”. От Нея имаме хляба, слязъл от небесата – Христос, Който ни храни за вечен живот. Затова Тя се нарича още “одушевена трапеза, носеща хляба на живота”.

В двора на скинията, между жертвения олтар и самата скиния, се намирал **меден умивалник**, в който се умивали свещенослужителите, преди да започнат служението си. Пресветата Дева е “баня, умиваща съвестта”.

В скинията и храма израилтяните принасяли жертви на Бога и между други жертви принасяли и различни животни, но при задължителното условие – да нямат никакъв недостатък, да бъдат непорочни и чисти. В частност, **юница** (телица) се принасяла в жертва за спасение или за мир. “Радвай се, – призовава светата Църква Пресветата Дева, – юнице, родила непорочния Юнец; агнице, родила Божия Агнец, Който взема цялото прегрешение на света”.

Ханаанската земя, обещана на израилевия народ още в лицето на праведните му патриарси и заета от него след четиридесетгодишно странстване, в древността била извънредно плодородна. Тя, според живописния израз на Священото Писание, “преливала от мляко и мед”. Пресветата Дева, от която израсна за нас “хлябът на живота” – Христос, е за нас истинската обетована земя. “Радвай се – възглася Й светата Църква, – обетована земя, от която текат мед и мляко”.

Като влезли в обетованата земя, израилтяните я разделили между дванадесетте колена, и от 48-те града, предоставени на Левиевото коляно, определили шест за убежище на непредумишлените убийци. Там тези нещастници, достойни повече за съжаление, отколкото за наказание, били в безопасност по отношение на всички издирвания и могли да се завърнат на първоначалното си местожителство не по-рано от смъртта на първосвещеника. За вярващите души Пресветата Дева е “град на спасение”, “приют”, “хранилище, заградено място, крепост и священо прибежище”.

Гедеон, петият съдия на израилевия народ, като чул от Ангела Божията воля – да иде и да избави отечеството си от властта на мадиамците, пожелал да получи знамение, за да се увери, че за това дело има Божие благословение. Избраното от самия него знамение било следното: върху едно **руно** (овча кожа), поставено от него на хармана, през нощта паднала обилна роса, докато цялата земя наоколо била суха; а на следващата нощ земята била намокрена от роса, а лежащото на хармана руно останало свършено сухо. Всички обстоятелства от това чудно събитие имат отношение към личността на Пресвета Богородица. Харманът, в тайнствен смисъл, символизира избрания Божи народ. Руното, според тълкуванието на светата Църква, е Пречистата Дева. “Радвай се, одушевено руно, което Гедеон предвидя”. Руното било намокрено от росата; и Пресветата Дева била намокрена от небесния и божествен дъжд, паднал върху Нея. “Приела си небесния дъжд, слязъл върху Теб като върху руно, Всечиста”. “Слязъл си в утробата на Девицата като дъжд върху руно, Христе”. Одушевеното руно – Девицата, била обилно оросена от Божията благодат, докато в същото време езичниците и самите израилтяни били духовно сухи – от зноя на суеверието и неверието. Руното на Гедеон било сухо, а земята била намокрена от росата; така и Девата след раждането на Господа не претърпяла изменение, докато земята се навлажнила от росата на истинската вяра. “Божествен дъжд слезе без шум от небето в утробата Ти, Дево, като върху руно, и спаси цялото изсъхнало човешко естество, Пречиста”.

Премъдрият цар Соломон, като построил в дома си *притвор за съдилище* (3 Царств. 7:7), поставил в него великолепен престол, направен от слонова кост и злато; такъв още нямало още никъде – отбелязва светият писател – в никое друго царство. “Радвай се, защото си царево

седалище” – казва светата Църква на Пречистата Дева. Като вмести в себе си първообраза на Соломон – Господ Иисус Христос, Тя стана одушевен престол на Небесния Цар. Седалището на Соломон било издигнато; и Господното седалище – Пресвета Дева Мария – е по-високо от херувимите и серафимите, служещи за престоли на Царя на славата. “Прославяме Те като престол на Божието Слово, Богородице, на който Бог седна като човек”.

Тримата благочестиви младежи – Анания, Азария и Мисаил – били възпитаници на Даниил, при двора на вавилонския цар, а после – и негови велможи. Веднъж цар Навуходоносор издигнал златен истукан и заповядал всички знатни хора от царството му по даден знак да се поклонят на бездушния идол. Тримата младежи не се уплашили от “зверската ярост”, не се поклонили на творението, вместо на Твореца, и заради това непослушание били хвърлени в разпалена пещ, но чрез Божиата сила били запазени невредими. Ангелът на великия Божий съвет – Господ Иисус Христос, като слязъл в пещта, превърнал пламъка в роса и с това предизобразил чудното Си раждане от Пресвета Дева Мария. “Отроци, равночислени на Светата Троица, благословете Твореца Бог – Отец, възпейте Словото, Коего слезе и превърна огъня в роса”, – пее светата Църква. С незигарянето на младежите във вавилонската пещ е указано преди всичко неизгарянето на Пресвета Богородица от огъня на Божеството. “Росоносната пещ представи образ на свръхестествено чудо; защото тя не обгаря приетите юноши, както и огънят на Божеството – утробата на Девата”. След това невредимостта на юношите в огъня, според разбирането на светата Църква, означава приснодевството на Божиата Майка. “В древността образът на огнеросната пещ показва свръхестествено чудо; защото огънят не изгори младите деца, явявайки божественото Христово безсеменно рождество от Дева”. “Старозаветните юноши, обхванати от огъня неопалимо, предобразуват запечатаната утроба на Отроковицата, раждаща свръхестествено”. Накрая вавилонската пещ послужила на тримата младежи като средство не за унищожаване, а за живот и обновление; така и чрез Пресветата Дева светът постигна своето обновление.

Светата Църква открива предобраз на приснодевството на Божиата Майка и в запазването на пророк Иона невредим в утробата на кита. “Морският звяр изхвърли Иона като младенец от утробата, какъвто го бе погълнал; а Словото, като се всели в Девицата и като прие плът, премина, като Я запази девствена”.

Но всички тези предобрази, предназначали, по Божиата воля, за ума и чувството на старозаветните чедра бъдещото величие на Приснодевата Богомайка, далеч отстъпват пред самия първообраз. “Възпяваме Те, Богородице Марийо, която си по-почитана от закона и кивота!”. “Бог цялата Те освети повече от Моисеевата скиния, Богородице!”. Свети Йоан Дамаскин изяснява отношението на старозаветните предизображения към личността на Пресветата Дева така: “Там Словото Божие написа закона върху каменни плочи чрез Духа, сякаш с пръста Си; а тук Самото Слово Божие се въплъти от Светия Дух и девствените кърви... Там има мана; а тук е Този, Който прави маната сладка... Да се поклонят великолепната скиния, построена от Моисей в пустинята от най-различни скъпоценни материали, и съществувалата преди нея скиния на праотец Авраам; да се поклонят пред одушевената и умна Божия Скиния! Тя стана не само място на особено Божие действие, но важно вместилище на ипостасния Син и Бог. Да осъзнаят нищожеството си пред Нея позлатеният отвсякъде кивот и съдържащата мана златна стомна, и светилникът, и трапезата, и всичко древно! Всичко това бе важно защото бе предобраз на духовната Скиния, така както сянката – на истинския

първообраз”.

Източник: <http://sveta-gora-zograph.com/>